

besiddere, der ville sælge ifølge Loven, vilde sælge temmelig Meget og temmelig hurtigt, idet de, efter at have lagt en vis Plan, ikke ville begynde paa Salget, førend de kunne sælge temmelig meget, og i saa Tilfælde vil Tabet for dem rigtignok blive mindre. I ialtsald meente vi, at hiin Begunstigelse ikke var aldeles nødvendig, fordi de, der ikke vil følge den af Loven anviste Vej, kunne søge om Bevilling; Opfordringen for dem til at sælge vilde allerede ligge i, at Loven tilstod Majoratsbesidderen en Berettigelse, og, naar de ikke kunne være tjente med at sælge uden saadanne Procenter, kunde de dertil faae Gjæmmel ved Bevilling. Nu kan jeg slet ikke negte, at den Vej, som de ærede Stillere af Forslaget under det 5te Afstemningspunkt have anvist, kan jeg slet ikke finde hensigtsmæssig. At der tilstaaes dem under enhver Omstændighed 10 pCt., om ogsaa disse 10 pCt. skulle afholdes af en Kjøbesum, som ifre er større end Minimum, saaledes at der ikke tilfalder Majoratet det fulde Minimum, og at der, kun naar det blev overstredet, saa endvidere skulle tillægges dem 5 pCt., anseer jeg for at være til Skade for Majoratet. Jeg troer, at det er skadeligt, at der kommer saadanne Bestemmelser ind, hvoraf man kan see, at det ikke har været Lovgiverens Mening, at det var en nødvendig Forudsætning, at Majoratet skulde have den fulde Kjøbesum. Derimod kan jeg meget bedre forsones mig med, at der tilstodes Majoratsbesidderne saadanne Procenter, der skege efter som Salget skete til Fæsterne eller ikke; thi deri vilde indeholdes en Opfordring for Majoratsbesidderne til at sælge til Fæsterne, og det anseer jeg for gavnligt; thi jeg kan paa den anden Side slet ikke ansee det for uønskeligt, at et saadant Forslag som det, der under anden Afstemningspost er fremkommet, her skulde gaae igjennem. Der er allerede af den ærede 4de Landsstingsmand for 1ste Kreds (Madvig) gjort opmærksom paa, at det vilde være en Afvigelse fra hvad der hidtil i Praxis har fundet Sted; thi man har hidtildags i Bevillingerne ogsaa tilstaaet Lehnsg og Fideicommissbesidderne at sælge ved Fæsteledighed til Andre end Fæsterne; det vilde være en Afvigelse fra hvad der lovmæssigt be-

staaer for andre private Fæstegodser, thi der er Eieren uden videre berettiget til at bort sælge ved Fæsteledighed til Andre; det er en saa væsentlig Afvigelse fra de lovmæssigt bestaaende Forhold, at jeg ikke kunde ansee en saadan Bestemmelse som den her foreslaaede for tilraadelig, uden at der forelaae ganske absolut nødvendige Grunde; men det kan jeg slet ikke see, at der gjør, thi Erfaringen har vist, at i saadanne Tilfælde, hvor Bevillinger ere tilstaaede, har man dog slet ikke fundet Anledning til at klage over, at Fideicommissbesidderen skulde oppebie særdeles Fæsteledigheds tilfælde, for at faae solgt ved Auction eller paa anden Maade til Andre udenfor Familien; tvertimod kan man gjøre sikker Regning paa, hvad der vist ogsaa hidtil fuldkommen har stadfæstet sig i Praxis, at Lehnsg og Fideicommissbesidderne ville tage særdeles Hensyn til Familien, ogsaa uden at en saadan Bestemmelse gives. Altsaa, foruden at jeg i og for sig ikke anseer den nødvendig, maa jeg tilmed tilføie, at, dersom man vilde forandre en saadan Regel ved Lov vilde man derved have et Motiv, som ikke kan være saa ganske ubetydeligt for Fæsterne, Motivet til at kjøbe i rette Tid; thi Fæsterne vide, at, dersom Gaardene blive fæsteledige, saa have de ikke den samme Ret længere til at vedblive Bestodelsen, som medens Gaardene ere bortfæstede til dem; de maa vide, at Besidderen af Lehnet dog, dersom han skulde ville benytte denne Ret, kan sælge til Andre, og det indeholder et Motiv for Fæsterne til i rette Tid at søge Sagen afgjort. Dette Motiv troer jeg vel ikke kommer saa ofte i Virksomhed, fordi der vel som oftest bestaaer et saadant Forhold imellem Fæstere og Besidder, at Fæsterne kunne gjøre temmelig sikker Regning paa, at ogsaa deres efterladte Familier ville kunne faae fortrinlig Afgang til at erholde Gaardene tilkjøbs igjen; imidlertid er Motivet der dog i det Tilfælde, hvor det kunde være nødvendigt. Medens jeg derfor slet ikke troer, at det her omhandlede Forslag under det 2det Afstemningspunkt bør gives Medhold, kan jeg, efter hvad jeg har tilladt mig at ytre, heller ikke antage, at Forslaget under den 5te Afstemningspost bør tiltrædes, uagtet jeg med den ærede Ord-